TRẦN THỊ THANH HUYỀN – NGUYỄN THỊ MINH HOÀI – NGUYỄN HỮU TÂM

KĨ NĂNG PHÒNG CHÁY VÀ CHỮA CHÁY CHO HỌC SINH TIỂU HỌC

LỚP 1

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

TRẦN THỊ THANH HUYỀN – NGUYỄN THỊ MINH HOÀI – NGUYỄN HỮU TÂM

KĨ NĂNG PHÒNG CHÁY VÀ CHỮA CHÁY CHO HỌC SINH TIỂU HỌC

NHÀ XUẤT BẢN GIÁO DỤC VIỆT NAM

MỤC LỤC

Chủ đề 1 NHẬN BIẾT ĐÁM CHÁY 4

Chủ đề 2 BIỆN PHÁP PHÒNG CHÁY 8

Chủ đề 3 TÍN HIỆU BÁO CHÁY VÀ CÁCH BÁO ĐỘNG 15

Chủ đề 4 KĨ NĂNG THOÁT NẠN KHI CHÁY 20

PHỤ LỤC 25

LỜI NÓI ĐẦU

Cháy là một trong những mối nguy hiểm hàng đầu đe doạ sự an toàn của gia đình, nhà trường và xã hội. Trong đó, nhiều nguyên nhân gây ra cháy là do trẻ em nghịch lửa hoặc thiếu kiến thức về an toàn phòng cháy và chữa cháy. Vì vậy, việc tăng cường giáo dục an toàn phòng cháy và chữa cháy cho học sinh tiểu học là nhiệm vụ quan trọng cần thực hiện ngay.

Bộ sách **"Kĩ năng phòng cháy và chữa cháy cho học sinh tiểu học"** được biên soạn nhằm giúp học sinh nắm vững một số kiến thức cơ bản về phòng cháy và chữa cháy, nâng cao ý thức phòng cháy, nâng cao khả năng tự cứu và chăm sóc bản thân, từ đó đảm bảo an toàn sức khoẻ và tính mạng cho các em.

Hi vọng bộ sách sẽ là tài liệu thiết thực, góp phần hỗ trợ giáo viên và học sinh trong công tác dạy - học về phòng cháy và chữa cháy trong nhà trường, là cẩm nang hỗ trợ phụ huynh trong việc cung cấp kiến thức và nâng cao ý thức phòng cháy và chữa cháy của con em mình.

Mặc dù rất cố gắng trong việc biên soạn nhưng khó tránh khỏi những sơ suất ngoài ý muốn. Nhóm tác giả mong nhận được những ý kiến đóng góp từ quý phụ huynh, các thầy cô và các em học sinh để sách được hoàn thiện hơn. Mọi ý kiến đóng góp xin vui lòng gửi về hộp thư điện tử *banbientap@phuongnam.edu.vn.*

Các tác giả

Chủ đề 1

NHẬN BIẾT ĐÁM CHÁY

MỤC TIÊU

– Nhận biết cháy;
– Nắm được dấu hiệu của đám cháy.

1 TÌM HIỂU NỘI DUNG

a. Em đánh dấu ✕ vào ☐ cạnh những hình có cháy xảy ra:

☐

☐

☐

☐

b. Em đánh dấu ✓ vào ☐ cạnh những hình ngọn lửa cháy có ích và đánh dấu ✕ vào ☐ cạnh những hình ngọn lửa cháy gây hại.

☐

Lửa đèn cầy (nến)

☐

Lửa nấu ăn

Lửa cháy nhà

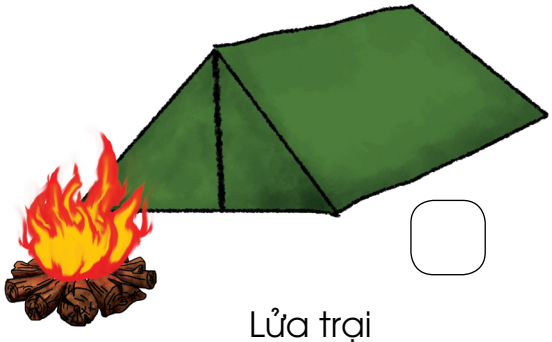

Lửa trại

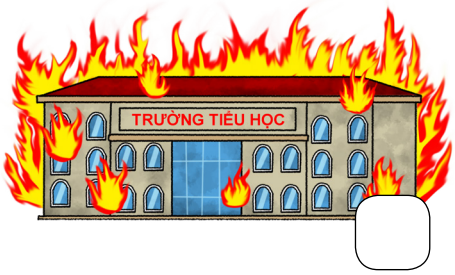

Cháy trường học

Lửa cháy xe

Lửa đèn dầu

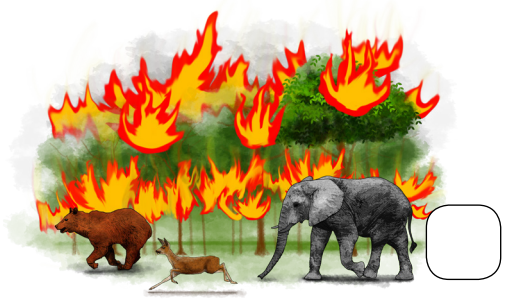

Lửa cháy rừng

c. Dấu hiệu nhận biết đám cháy

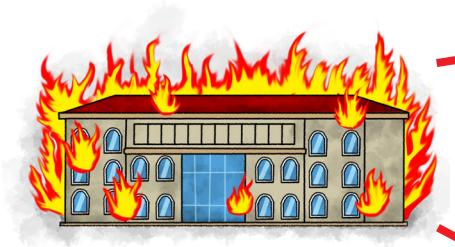

Đám cháy

Có khói bốc lên

Có mùi khét

Có ánh lửa và có thể có tiếng nổ

2 THỰC HÀNH

a. Em hãy khoanh tròn vào những ngọn lửa có ích.

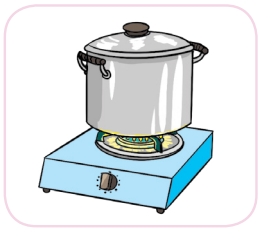
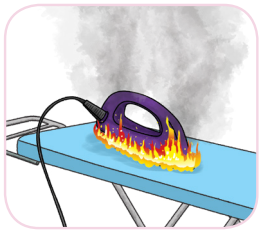
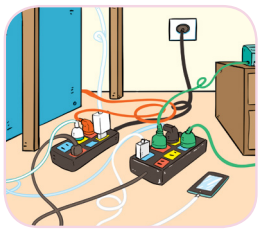
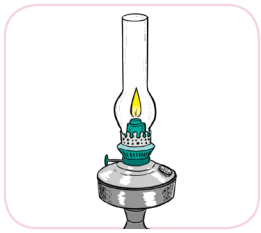

b. Em hãy nối hình đám cháy với các biểu hiện thích hợp.

- Có mùi khét
- Không bốc khói
- Bốc khói
- Có ánh lửa và có thể có tiếng nổ

3 VẬN DỤNG

Em hãy cho biết gia đình em thường dùng lửa để làm gì?

4 MỞ RỘNG

Em hãy tô màu hình sau theo ý thích.

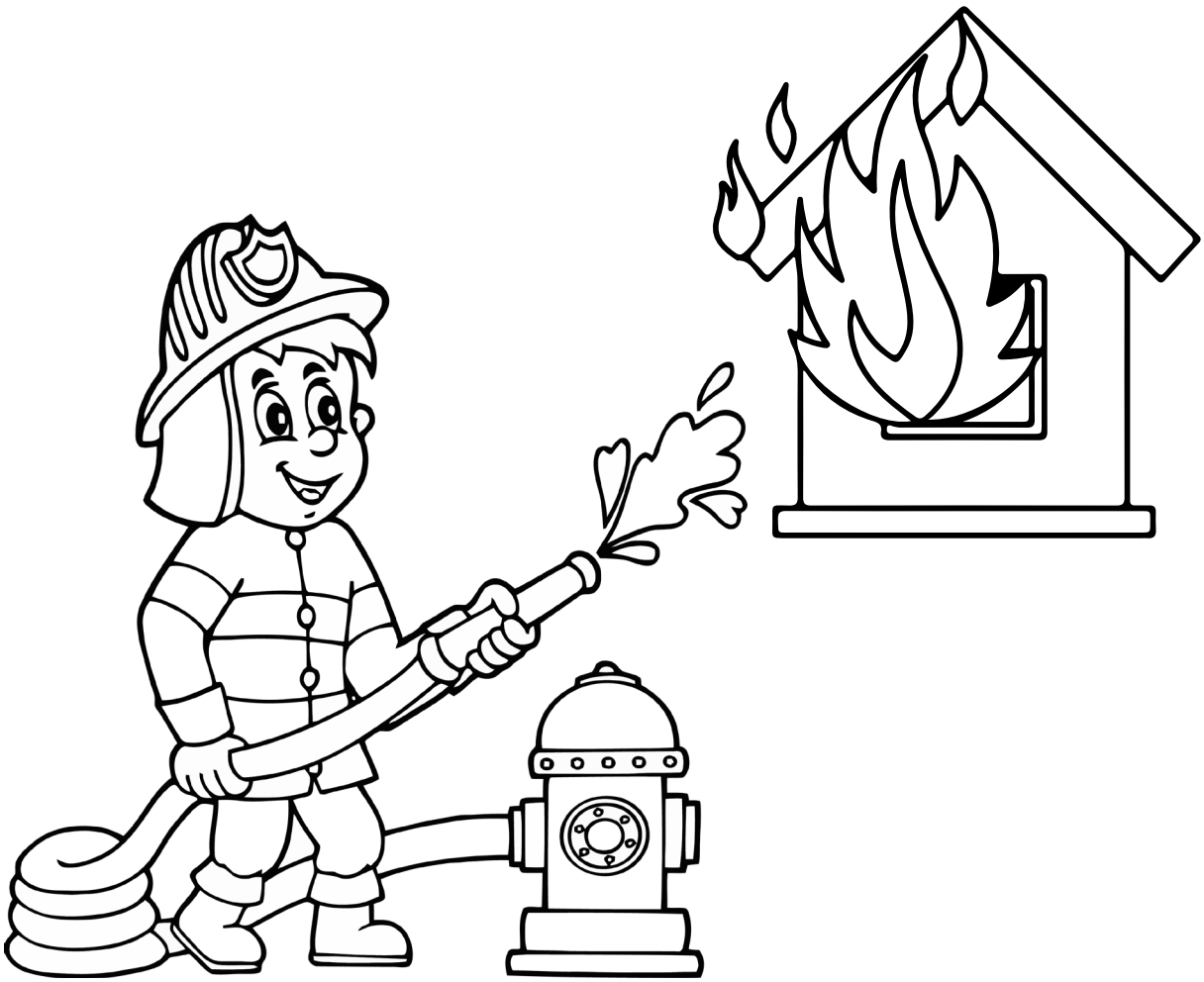

GHI NHỚ

Ngọn lửa tuy có ích
Giúp ta ấm, ta no
Nhưng khi lửa quá to
Tránh xa ngay bạn nhé!

Chủ đề 2

BIỆN PHÁP PHÒNG CHÁY

MỤC TIÊU

– Xác định được một số nguyên nhân gây cháy;
– Có ý thức phòng cháy mọi lúc mọi nơi;
– Thực hiện được một số biện pháp phòng cháy.

1 TÌM HIỂU NỘI DUNG

a. Quan sát các hình sau để biết một số nguyên nhân gây cháy.

Nghịch bật lửa, quẹt diêm đốt những vật dễ cháy.

Không cẩn thận khi sử dụng đèn cầy (nến), đèn dầu.

Quên tắt bếp và khoá van gas sau khi nấu ăn.

Quên ngắt điện sau khi sử dụng bàn ủi (bàn là).

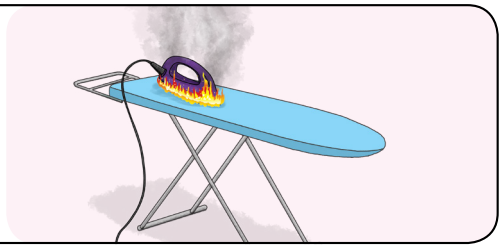

Quên tắt đèn, ti vi, máy lạnh, quạt máy,… khi ra khỏi nhà.

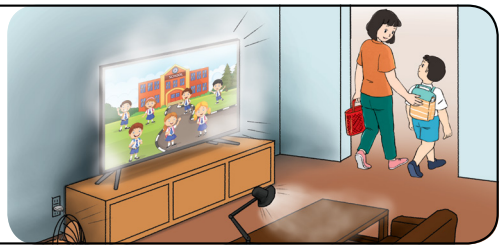

Cắm nhiều thiết bị điện vào cùng một ổ cắm.

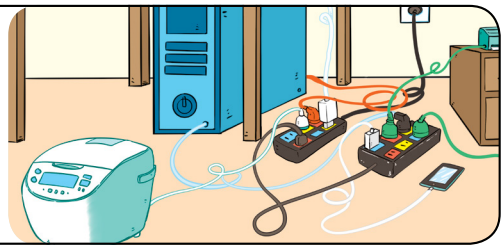

Cắm sạc điện thoại, máy tính bảng, xe đạp điện qua đêm.

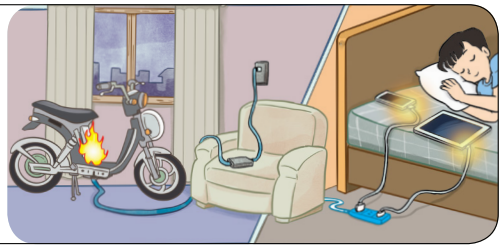

Vừa sạc vừa dùng điện thoại.

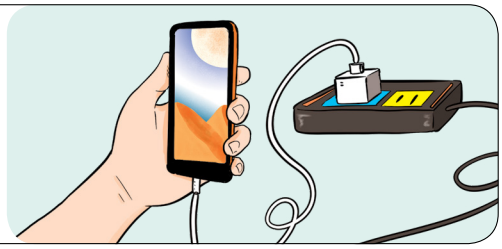

b. Quan sát các hình và cho biết lí do vì sao không nên thực hiện các hành vi dưới đây?

Không nghịch bật lửa, quẹt diêm.

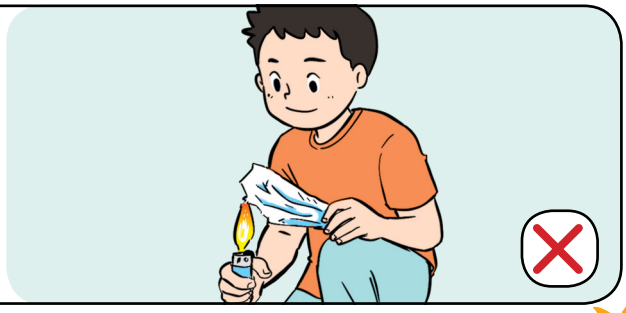

Không để đèn dầu, đèn cầy (nến) gần những đồ dễ cháy như vải, giấy.

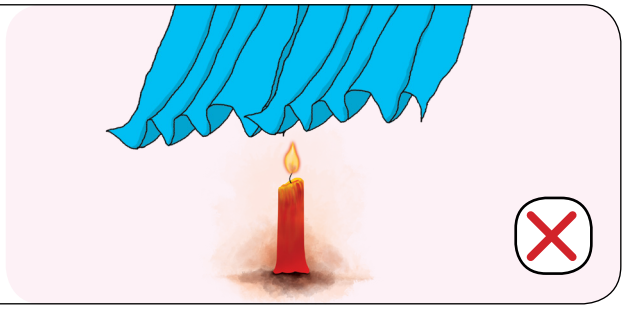

Không bỏ ra ngoài khi đang nấu ăn, ủi (là) quần áo.

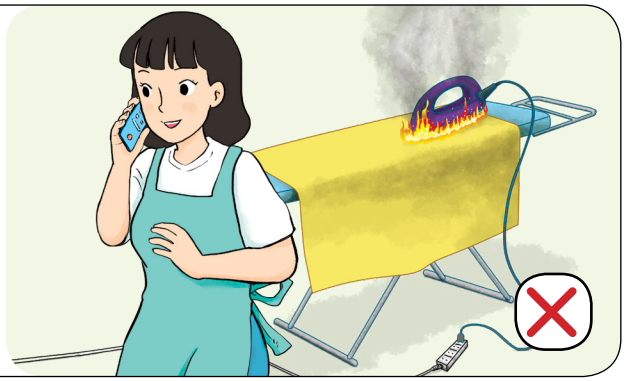

Không tự ý sử dụng bếp khi không có người lớn.

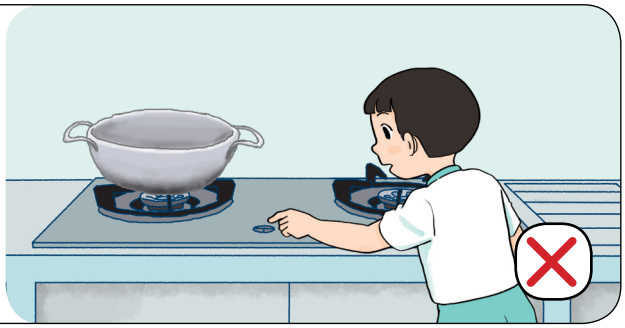

Không cắm nhiều thiết bị điện vào cùng một ổ cắm.

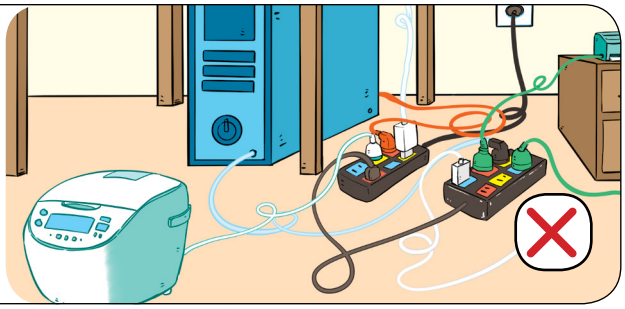

Không sử dụng điện thoại, máy tính bảng khi đang sạc pin.

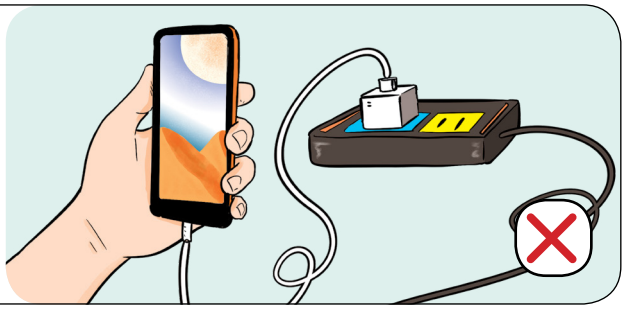

2 THỰC HÀNH

a. Em hãy ghi Đ vào ô ☐ có lời khuyên đúng và ghi S vào ô ☐ có lời khuyên sai:

☐ Không nghịch quẹt diêm, bật lửa.

☐ Không để đèn dầu, đèn cầy (nến) gần tủ quần áo.

☐ Thông báo cho bố mẹ khi thấy đồ ăn đang nấu trên bếp mà không có ai trông coi.

☐ Có thể để sách vở gần bếp nấu ăn.

☐ Khi không có bố mẹ ở nhà, có thể tự mình bật bếp nấu ăn.

b. Tô màu xanh vào ô tròn dưới hình NÊN LÀM, tô màu đỏ vào ô tròn dưới hình KHÔNG NÊN LÀM để phòng tránh cháy:

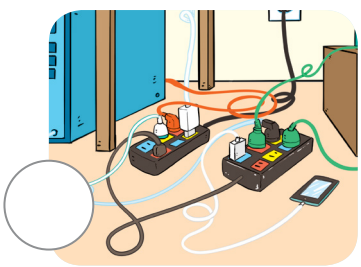

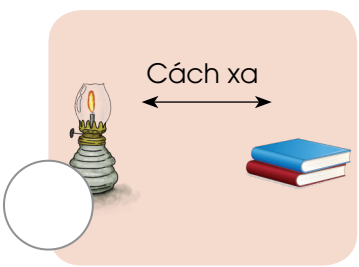

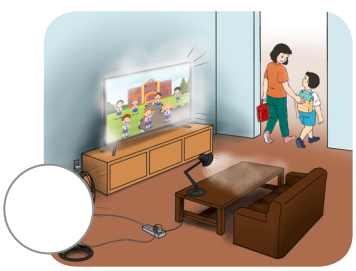

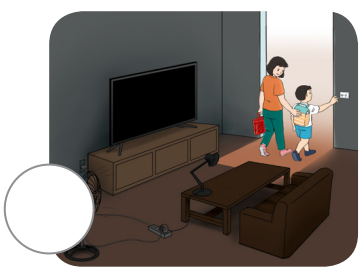

c. Một số lưu ý để thoát nạn an toàn:

TẠI NHÀ Ở

TẠI TRƯỜNG HỌC

TẠI NƠI CÔNG CỘNG

Không trốn dưới gầm giường, trong tủ, hay trong nhà vệ sinh.

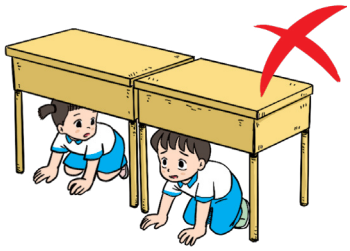

Không trốn dưới gầm bàn ghế hay trong nhà vệ sinh.

Không trốn trong nhà vệ sinh hay những phòng kín.

Không khóc lóc, la hét.

Trật tự làm theo sự hướng dẫn của thầy cô giáo, không chen lấn, xô đẩy.

Bình tĩnh làm theo lời bố mẹ.

Luôn theo sát bố mẹ trong quá trình thoát nạn.

Không quay lại lớp lấy bất cứ thứ gì.

Nếu có cảnh sát phòng cháy chữa cháy thì làm theo hướng dẫn của họ.

3 VẬN DỤNG

1. Em hãy nêu những việc cần làm để phòng cháy ở gia đình em.

2. Em hãy cùng người thân lập bảng những việc cần làm để phòng cháy trong gia đình. Sau đó dán bảng ở nơi dễ nhìn thấy trong nhà để cùng nhắc nhở mọi người.

NHỮNG VIỆC CẦN LÀM
ĐỂ PHÒNG CHÁY

1.

2.

3.

GHI NHỚ

Khi phát hiện có cháy
Hô lớn báo động ngay
Báo cho người lớn hay
Để dập nhanh đám cháy.

4 MỞ RỘNG

Em hãy tìm đường tránh xa các đám cháy và về nhà an toàn.

Chủ đề 3

TÍN HIỆU BÁO CHÁY VÀ CÁCH BÁO ĐỘNG

MỤC TIÊU

– Nhận biết được một số tín hiệu báo cháy của thiết bị báo động cháy;
– Có kĩ năng báo động cho mọi người khi cháy.

1 TÌM HIỂU NỘI DUNG

a. Thiết bị báo động cháy

– Thiết bị báo động cháy là những thiết bị giúp cho chúng ta biết có cháy xảy ra.
– Thiết bị báo động cháy gồm có:

Chuông báo cháy

Còi báo động

Kẻng báo động

Cảnh báo bằng âm thanh

Đèn báo cháy

Cảnh báo bằng ánh sáng

b. Tín hiệu báo động của thiết bị báo động cháy

– Khi phát hiện ra cháy, các thiết bị báo động sẽ phát ra tín hiệu như sau:

Chuông báo cháy reo lên

Còi báo động hú lên

Kẻng được gõ vang liên tục

Đèn báo cháy sáng lên

– Dựa vào các tín hiệu đó, ta sẽ biết được đang có cháy xảy ra để kịp thời xử lí.

c. Báo tin khi có cháy

Khi phát hiện có cháy, việc em cần làm là:

Hô lớn để mọi người cùng biết

Báo ngay
với người lớn

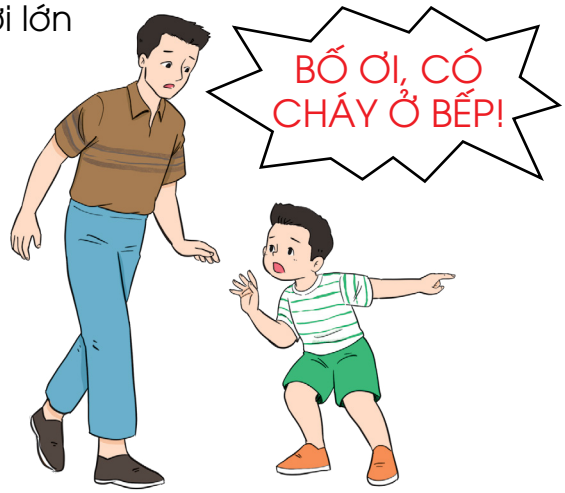

Gọi điện thoại cho đội chữa cháy theo số 114.

2 THỰC HÀNH

a. Em khoanh tròn vào hình thể hiện có tín hiệu báo động cháy.

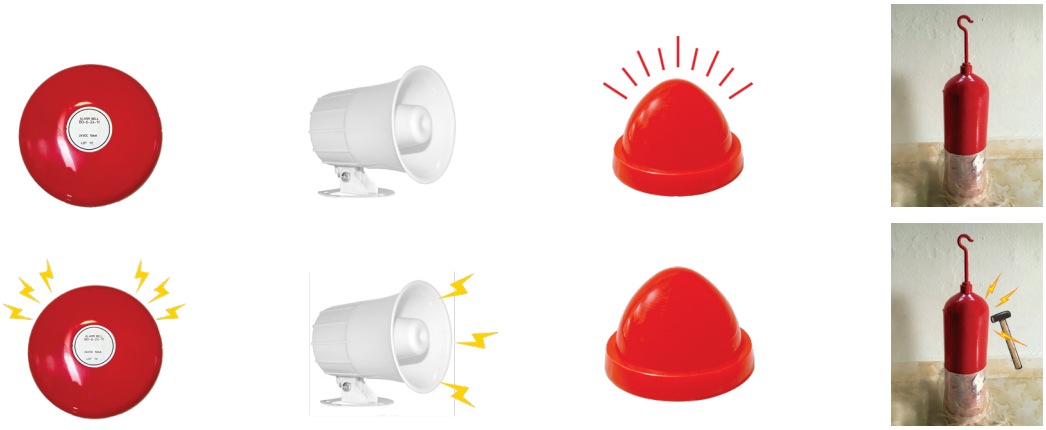

b. Em hãy đánh dấu ✓ vào ☐ thể hiện hành động NÊN LÀM khi có tín hiệu báo động cháy.

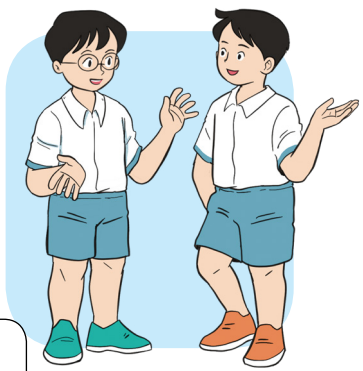

☐ Rủ bạn đi xem đám cháy

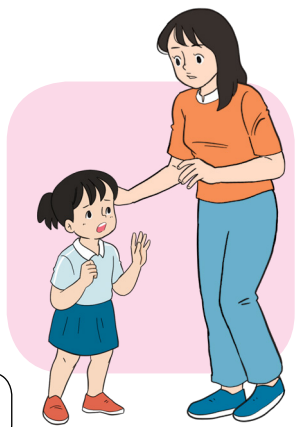

☐ Báo ngay cho người lớn

☐ Sợ nên khóc lớn

☐ Hô to để mọi người cùng biết

☐ Gọi đội chữa cháy

3 VẬN DỤNG

Em hãy đánh dấu ✓ vào ☐ em chọn:

a. Khi phát hiện có cháy trong trường, em sẽ thông báo với ai?

☐ Bố mẹ ☐ Thầy cô ☐ Chú bảo vệ

b. Khi phát hiện có cháy trong gia đình, em sẽ thông báo với ai?

☐ Bố mẹ ☐ Thầy cô ☐ Bạn bè

c. Khi phát hiện có cháy trong gia đình, nếu không bố mẹ ở nhà, em sẽ làm gì?

☐ Báo cho cô chú hàng xóm ☐ Gọi điện cho bố mẹ

☐ Gọi điện cho bạn thân

d. Em hãy nối các số theo thứ tự số điện thoại gọi cho đội cảnh sát phòng cháy chữa cháy.

Hãy viết số đó vào ô trống bên cạnh:

4 MỞ RỘNG

a. Em hãy khoanh tròn từ thích hợp để hô hoán cho mọi người biết có cháy xảy ra.

NÓNG QUÁ! | CHÁY! | CÁI GÌ CHÁY VẬY?

b. Nếu phát hiện có cháy xảy ra, em sẽ báo với ai đầu tiên trong trường hợp dưới đây? Vì sao?

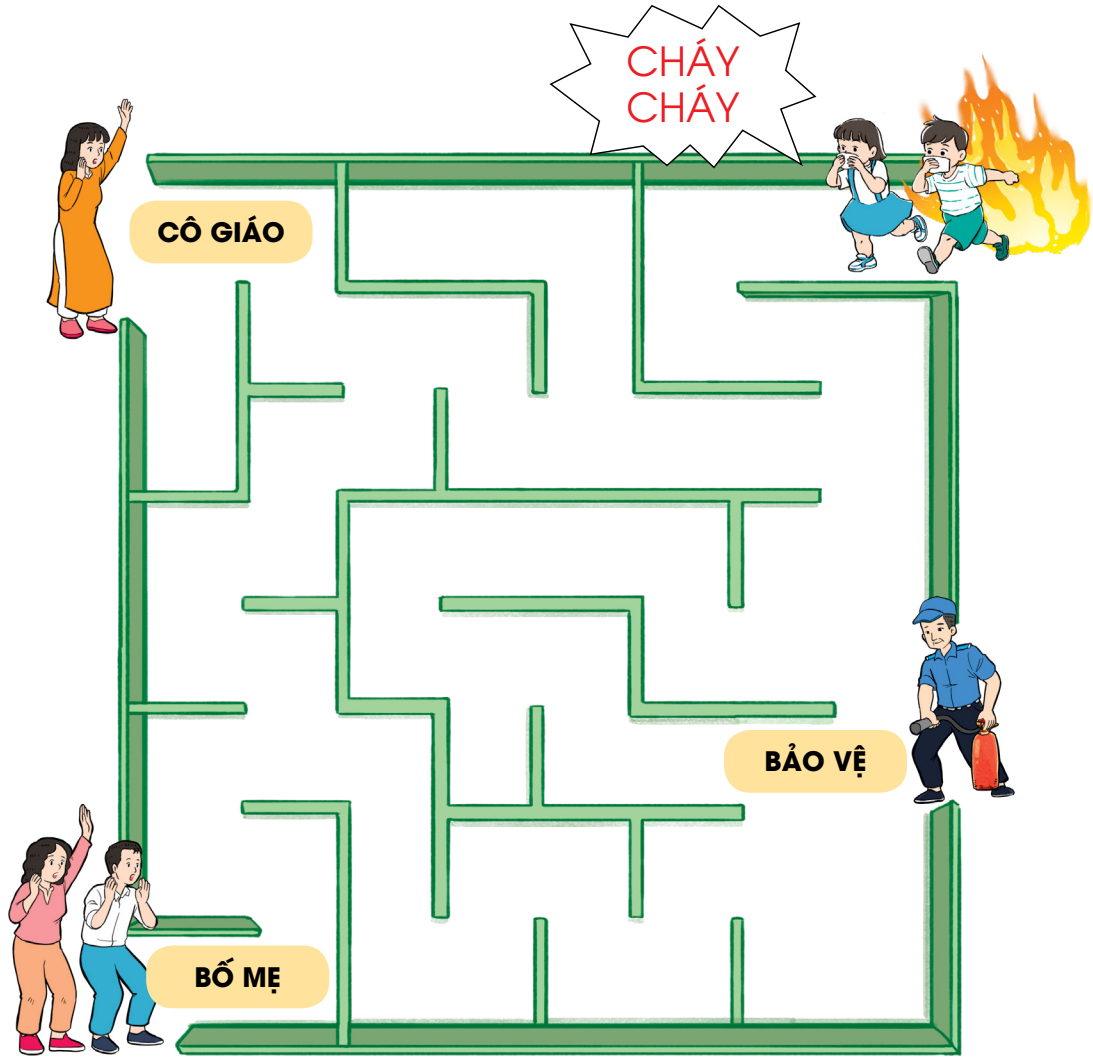

GHI NHỚ

Để không xảy ra cháy
Đừng nghịch lửa bạn nha!
Thiết bị điện trong nhà
Cần phải luôn để ý.

Chủ đề 4

KĨ NĂNG THOÁT NẠN KHI CHÁY

MỤC TIÊU

– Nhận biết các yếu tố nguy hiểm từ đám cháy;
– Biết được các kĩ năng thoát nạn cơ bản khi xảy ra cháy.

1 TÌM HIỂU NỘI DUNG

a. Quan sát các hình dưới đây để biết được những thiệt hại do cháy gây ra?

Cháy làm mất nhà cửa, xe cộ, quần áo, sách vở, tiền bạc…

Cháy gây ảnh hưởng đến sức khoẻ: bị bỏng (phỏng), bị ngạt khói, bị thương,…

Cháy gây ô nhiễm môi trường.

b. Quan sát các hình dưới đây để biết được các kĩ năng thoát nạn cơ bản khi xảy ra cháy.

1

Dùng khăn ướt che mũi miệng để tránh khói độc.

2

Di chuyển thấp người và men theo bờ tường để ra ngoài.

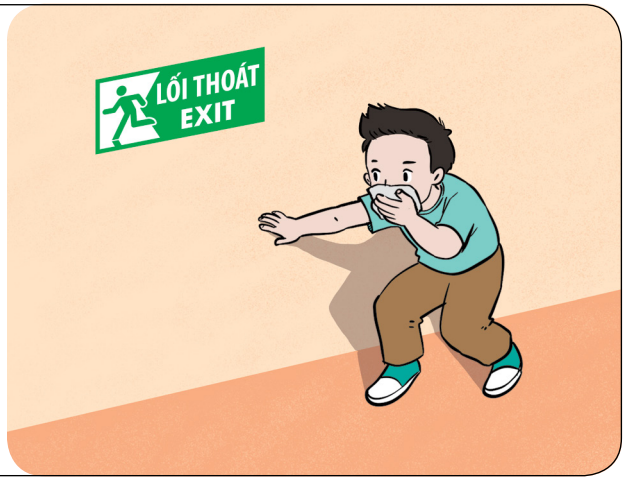

3

Bình tĩnh tìm lối thoát qua các bảng chỉ dẫn.

4

Không dùng thang máy mà dùng thang bộ không có khói để thoát nạn.

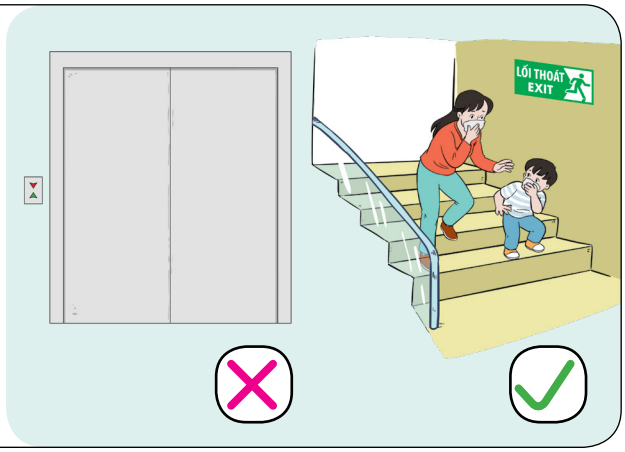

5

Khi quần áo bị bắt lửa:
– Dừng lại;
– Nằm xuống sàn;
– Dùng hai tay che mặt và lăn qua lăn lại để dập lửa.

2 THỰC HÀNH

Em hãy đánh dấu ✓ vào ☐ thể hiện hành động NÊN LÀM khi có tín hiệu báo động cháy.

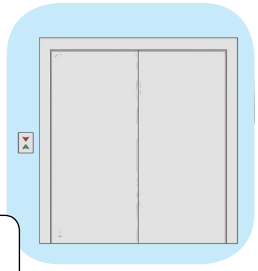

☐ Thoát hiểm bằng thang máy cho nhanh

☐ Trốn vào phòng vệ sinh

☐ Thoát hiểm bằng cầu thang bộ thoát nạn

☐ Dùng khăn ướt che mũi miệng khi thấy khói

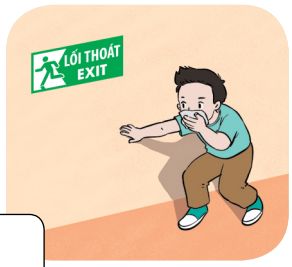

☐ Di chuyển thấp người, men theo bờ tường

3 VẬN DỤNG

Em hãy thực hiện lại động tác thoát nạn khi có cháy xảy ra.

(Dùng khăn che mũi miệng, di chuyển thấp người)

4 MỞ RỘNG

Em hãy điền đúng thứ tự các bước xử lí khi quần áo bị cháy, sau đó tô màu tuỳ thích.

GHI NHỚ

Khi xảy ra cháy
Bé cần nhớ ngay
Khăn ướt trên tay
Che nhanh mũi miệng.
Bình tĩnh di chuyển
Nhớ cúi thấp người
Men theo bờ tường
Thoát khỏi đám cháy.

PHỤ LỤC
CÂU CHUYỆN CẢNH GIÁC: CHÁY NHÀ

Hai mẹ con Thỏ Xám sống với nhau trong một căn nhà nhỏ. Vào một ngày mùa đông lạnh giá, Thỏ mẹ ra ngoài tìm thức ăn.

Thỏ con ở nhà chơi tuyết và đắp được một bạn người tuyết rất dễ thương. Kì lạ thay, người tuyết bỗng nhiên cử động và cùng chơi đùa với Thỏ con.

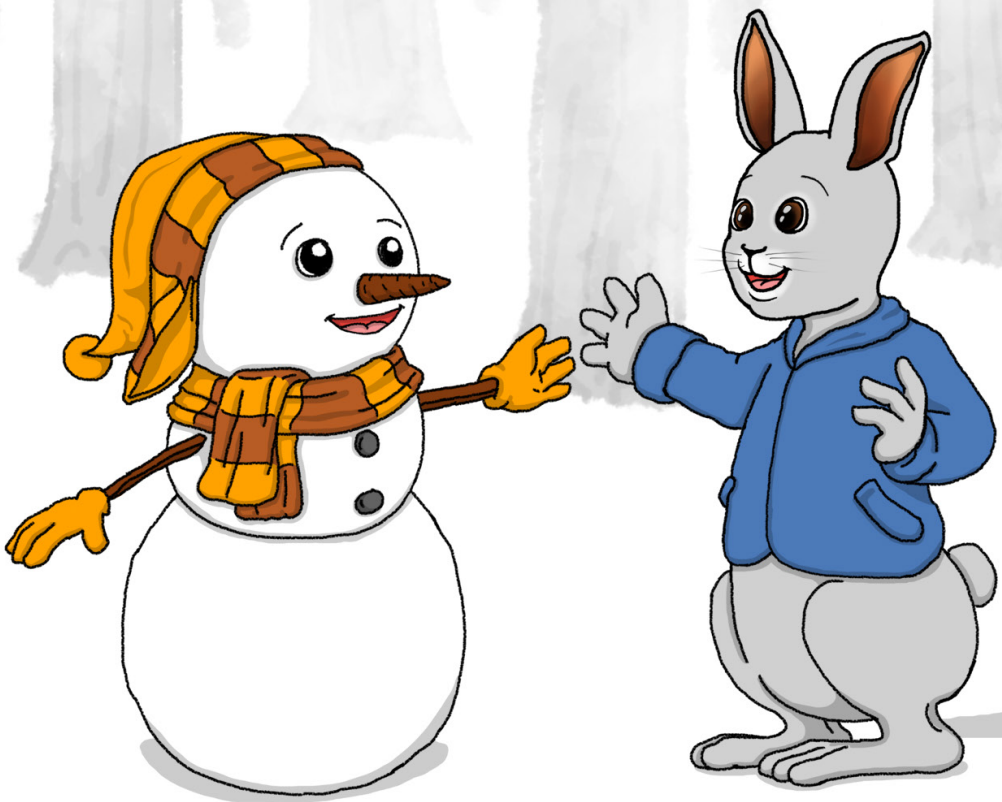

Một lúc sau, Thỏ con thấy lạnh nên tạm biệt người tuyết, vào nhà sưởi ấm bên cạnh bếp lửa. Cậu ngủ thiếp đi lúc nào không biết. Thật không may, tấm chăn đắp trên người Thỏ con bị bén lửa và cháy lan ra xung quanh.

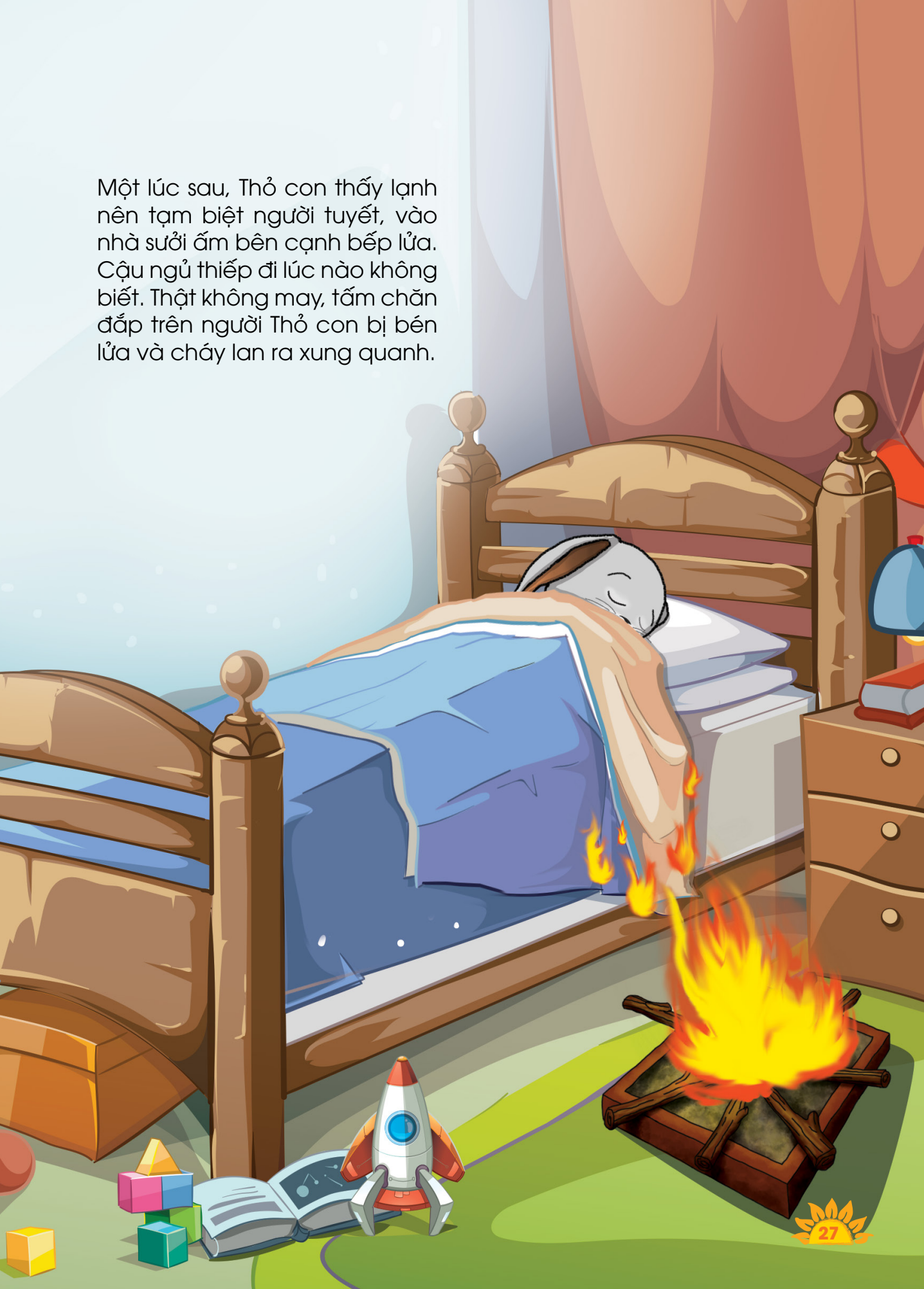

Thỏ con liền hô to kêu cứu. Bạn người tuyết nghe thấy, liền chạy vào giúp đỡ và cứu được Thỏ con ra ngoài. Tuy nhiên, hơi nóng của đám cháy đã làm người tuyết tan ra và không thấy đâu nữa.

1. Qua câu chuyện trên, em rút ra được bài học gì?

2. Ngọn lửa thỏ con dùng sưởi ấm là ngọn lửa có ích hay có hại?

3. Ngọn lửa đó tại sao trở thành đám cháy lớn như vậy?

4. Nếu em là thỏ con, em sẽ làm gì để không xảy ra cháy?

CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC PHƯƠNG NAM

Địa chỉ: 231 Nguyễn Văn Cừ, Quận 5, TP. Hồ Chí Minh
Điện thoại: (028) 7303 5556 - Fax: (028) 3830 0702
Website: phuongnam.edu.vn

VƯƠNG MIỆN KIM CƯƠNG
CHẤT LƯỢNG QUỐC TẾ

BỘ SÁCH ĐƯỢC PHÁT HÀNH TẠI:

- **CÔNG TY CỔ PHẦN ĐẦU TƯ VÀ PHÁT TRIỂN GIÁO DỤC PHƯƠNG NAM**
  Địa chỉ: 231 Nguyễn Văn Cừ, Quận 5, TP. Hồ Chí Minh
  Điện thoại: (028) 7303 5556 - Fax: (028) 3830 0702
  Website: phuongnam.edu.vn
- **CÔNG TY CỔ PHẦN SÁCH VÀ THIẾT BỊ TRƯỜNG HỌC CÁC TỈNH, THÀNH PHỐ**
- **CÁC CỬA HÀNG SÁCH TẠI TP. HỒ CHÍ MINH**
  231 Nguyễn Văn Cừ, Quận 5. Điện thoại: (028) 7303 5556 - 801
  223 Nguyễn Tri Phương, Quận 5. Điện thoại: (028) 3859 1410
  116 Đinh Tiên Hoàng, quận Bình Thạnh. Điện thoại: (028) 3899 7116

Giá